

Quickscan natuuronderzoek verleggen Rietmolenseweg

In het kader van de Flora- en faunawet

Quickscan natuuronderzoek verleggen Rietmolenseweg

In het kader van de Flora- en faunawet

In opdracht van:

Gemeente Berkelland
Postbus 200
7270 HA Borculo
Contactpersoon: Dhr. E.J.M. Koldewey

Uitgevoerd door:

Ecochore Natuurtechniek
Ruiterweg 8
7152 DE EIBERGEN
T 0544-350297
M 06-15904121
E info@ecochore.nl
I www.ecochore.nl

Auteur: Bas Voerman
Collegiale toetsing: Kees Weiland
Veldwerk: Bas Voerman

Datum: augustus 2015

Correspondentie door Ecochore Natuurtechniek vindt uitsluitend plaats op digitale wijze of op FSC/PEFC gecertificeerd papier.

Foto voorzijde: Rietmolenseweg

Ecochore Natuurtechniek is aangesloten bij Samenwerkingsverband Ecologie:
www.ecochore.nl

INHOUD

INHOUD	3
1. AANLEIDING EN DOEL	4
2. INVENTARISATIEOPZET EN GEBIEDSBESCHRIJVING	5
2.1 Onderzoeksmethodiek	5
2.2 Gebiedsbeschrijving	5
2.3 Natuurbeschermingswet 98, Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn	5
2.4 Geplande werkzaamheden	6
2.5 Volledigheid inventarisatie	6
3. ONDERZOEKSRESULTATEN	8
3.1 Flora	8
3.2 (Broed)vogels	8
3.3 Herpetofauna en vissen	9
3.4 Zoogdieren	9
3.5 Ongewervelden	10
4. TOETSING FLORA- EN FAUNAWET	11
4.1 Algemeen	11
4.2 Flora	11
4.3 (Broed)vogels	11
4.4 Herpetofauna en vissen	12
4.5 Zoogdieren	12
4.6 Ongewervelden	13
4.7 Consequenties tijdens de sloopactiviteiten en de zorgplicht	13
5. CONCLUSIE	14
LITERATUUR	15
BIJLAGEN	15
BIJLAGE 1: LIGGING NATURA2000 EN EHS	16
BIJLAGE 2: IMPRESSIE PLANGEBIED	17
BIJLAGE 3: TOELICHTING FLORA- EN FAUNAWET	18

1. AANLEIDING EN DOEL

Ten behoeve van de ontsluiting van sportpark de Bijenkamp is de gemeente Berkelland voornemens de Rietmolenseweg te verleggen. Het zuidelijke deel van de Rietmolenseweg, tussen de Oude Needseweg en de Needseweg, is in de huidige situatie een zandpad. Om dit deel als ontsluitingsweg voor bezoekers van sportpark de Bijenkamp te kunnen laten functioneren, zal deze weg verhard worden. In overeenstemming met omliggende eigenaren is besloten de nieuwe weg aan de oostzijde van het huidige profiel aan te leggen.

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet (Ff-wet) van kracht. Middels deze wet wordt een groot aantal plant- en diersoorten beschermd.

Als er plannen zijn om bepaalde handelingen uit te voeren of wijzigingen aan te brengen in het bestemmingsplan, zal er onderzocht moeten worden of deze plannen, of onderdelen hiervan, nadelige effecten kunnen hebben op aanwezige, of mogelijk aanwezige, beschermde flora en fauna. Middels een natuurtoets kan worden bepaald of dier- en plantsoorten negatieve gevolgen kunnen ondervinden van de werkzaamheden dan wel dat er gezocht moet worden naar mitigerende en/of compenserende maatregelen. Hiervoor zullen eventueel ontheffingen moeten worden aangevraagd bij Dienst Regeling van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.

Om aan de zorgplicht te kunnen voldoen, die gesteld wordt in de Flora- en faunawet, is aan Ecochore Natuurtechniek opdracht gegeven voor de uitvoering van een quickscan natuurtoets om zo de mogelijk negatieve effecten op flora en fauna in kaart te brengen. Middels een quickscan wordt een indruk verkregen van de mogelijke waarden van een gebied voor flora en fauna en kan worden beoordeeld of voldoende verspreidingsgegevens van mogelijk aanwezige beschermde dieren en planten voorhanden is of dat nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht. Dit rapport beschrijft de bevindingen en consequenties.

2. INVENTARISATIEOPZET EN GEBIEDSBESCHRIJVING

Voor de quickscan is de locatie op 23 juni door een medewerker van Ecochore Natuurtechniek bezocht om zo een verwachting uit te kunnen spreken van het voorkomen van, dan wel het gebruik maken door, beschermde dier- en plantsoorten in het gebied, zoals vermeld in de Flora- en faunawet, Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn en Rode Lijsten.

2.1 Onderzoeksmethodiek

Iedere dier- en plantgroep heeft zijn eigen methode van inventarisatie om zo een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de betekenis van het gebied voor de betreffende soorten of groepen. Dit onderzoek is uitgevoerd in de vorm van een quickscan. Er is zowel globaal gekeken naar de daadwerkelijk aanwezige flora en fauna, als naar de mogelijke waarden die het gebied herbergt in andere tijden van het jaar die tijdens een éénmalig bezoek niet kunnen worden vastgesteld.

Tijdens het onderzoek zijn de aanwezige ecotopen intensief geïnspecteerd op aanwijzingen van beschermde of Rode lijstgenoteerde flora en fauna.

Als aanvulling op het veldbezoek zijn verspreidingstabellen en verspreidingsatlassen, met waarnemingen voor de locatie geraadpleegd op het voorkomen van beschermde of Rode Lijstgenoteerde soorten.

Aan de hand van de resultaten van het quickscanonderzoek kan worden aangegeven of nadere inventarisaties gewenst zijn of dat redelijkerwijs kan worden aangenomen dat de effecten op aanwezige (beschermde) flora en fauna geen bedreiging opleveren en of ontheffingen in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk zijn.

Bezoekdata	starttijd	weersgesteldheid	Onderzoeker
23-06-2015	dagbezoek	bewolkt, droog, windkracht 0, 15 °C	Bas Voerman

2.2 Gebiedsbeschrijving

Het onderzoeksgebied is gelegen langs de Rietmolenseweg, ten zuiden van sportpark de Bijenkamp in Eibergen in de gemeente Berkelland.

Het plangebied ligt op de Mallumeres. Dit is een groot en oud essencomplex globaal gelegen tussen de bebouwde kommen van Eibergen en Neede. In het halfopen landschap met vrij grote agrarische percelen liggen diverse bosjes en singels. Structurele laanbeplanting is hier slechts sporadisch aanwezig.

Het onderzochte deel van de Rietmolenseweg ligt tussen de Oude Needseweg en de Needseweg. Dit gedeelte betreft een onverharde weg met een gescheiden semi-verhard fietspad en parallel liggende sloot.

De bermen en tussenberm bestaan in hoofdzaak uit heischrale vegetaties. Langs de westzijde zijn enkele forse zomereiken en enkele zwarte elzen aanwezig en is een deel van een houtopstand afgezet als hakhout.

Het nieuwe tracé is gelegen ten oosten van het huidige wegprofiel. Dit tracé ligt door weiden en doorsnijdt enkele kavelsloten. Alle sloten stonden ten tijde van het onderzoek droog.

Zie voor gebiedsligging figuur 1 en een gebiedsimpresie bijlage 2.

2.3 Natuurbeschermingswet 98, Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van grote en kleine natuurgebieden (waaronder de Natura2000 gebieden) waarin de natuur (plant en dier) voorrang heeft en wordt beschermd. Hiermee wordt voorkomen dat natuurgebieden geïsoleerd komen te liggen, dieren en planten uitsterven en dat de natuurgebieden zo hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

Natura2000 is een netwerk van beschermde natuurgebieden, dat binnen de Europese Unie wordt opgezet. Het Natura2000 netwerk dient ter bescherming van zowel de gebieden (natuurlijke habitats) als de wilde flora en fauna op het Europese grondgebied van de lidstaten. Deze

Natura2000-gebieden vormen de kerngebieden van de EHS zoals deze in Nederland wordt vormgegeven, zie bijlage 1.

De dichtstbijzijnde Natura2000 gebieden zijn het Buurzerzand & Haaksbergerveen ten oosten van het plangebied en het Stelkampsveld in het westen. De begrenzing van beide gebieden ligt op respectievelijk ruim 11 en 6 kilometer afstand.

Overige gebieden zijn niet op korte afstand aanwezig.

De planlocatie is niet gelegen binnen een ecologische verbindingszone (evz). Op de kaart in figuur 3, bijlage 1, is de begrenzing weergegeven van verbindingszones in de omgeving.

Ten zuiden van het plangebied ligt een droog boscomplex langs de Woesten Es. Dit natuurgebied vormt een uitloper van de natte en droge evz langs de Berkel.

De geplande werkzaamheden zullen geen toename van versturende invloeden hebben op Natura2000 gebieden of evz aangezien het plangebied niet ligt binnen de grenzen van voornoemde gebieden (EHS, evz en Natura2000) of invloedssfeer (Natura2000). Zowel de werkzaamheden als de toekomstige inrichting zullen geen negatieve gevolgen hebben op de beschreven gebieden, aanwezige habitats of kwalificerende soorten. Verdere toetsing aan deze gebieden is hierdoor niet noodzakelijk.

Zie bijlage 1 voor de ligging van het gebied ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura2000 gebieden (figuur 2) en de ecologische verbindingszone (figuur 3).

2.4 Geplande werkzaamheden

De voorgenomen ontwikkeling betreft het verleggen en verharderen van een gedeelte van de Rietmolenseweg. Er worden geen houtopstanden gerooid.

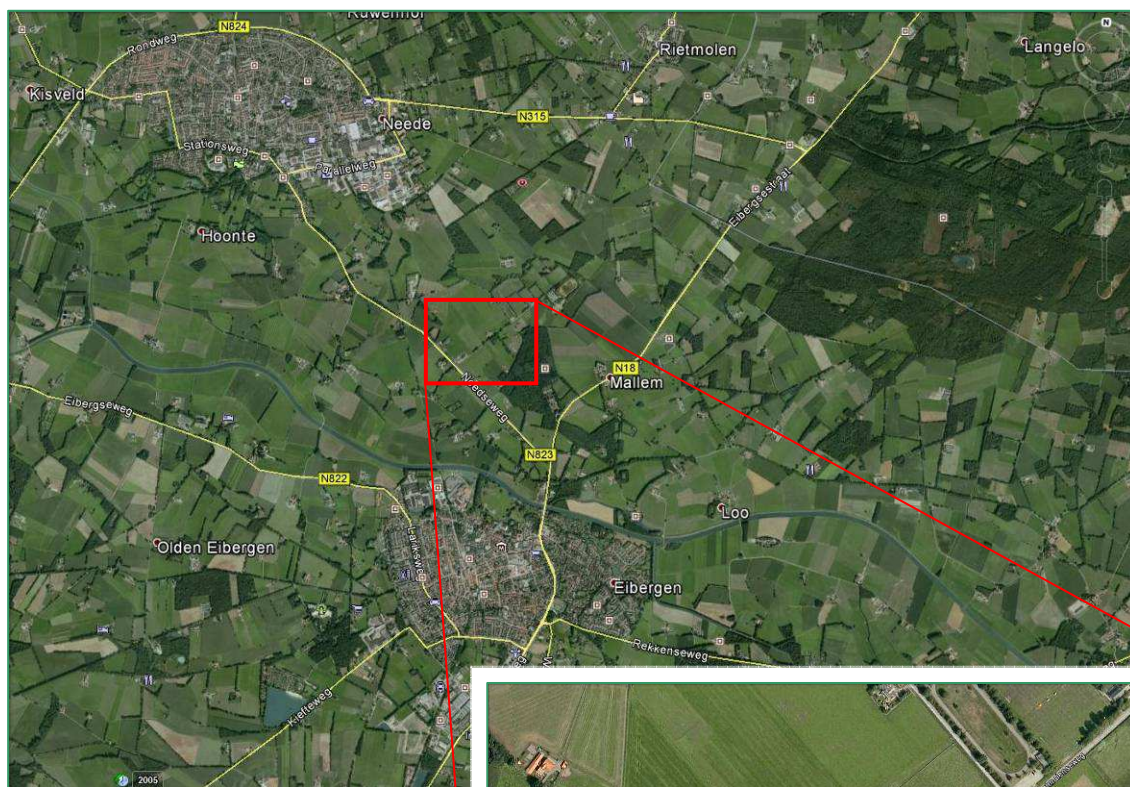
De werkzaamheden kunnen worden aangemerkt als *Ruimtelijke Ingrepen*. Op deze definitie is de afweging in het kader van de Flora- en faunawet (hoofdstuk 4) gebaseerd.

2.5 Volledigheid inventarisatie

De inventarisatie is uitgevoerd middels een quickscan. Hierdoor blijft het onderzoek een steekproef. Het is dan ook mogelijk dat soorten en functies niet waargenomen zijn, terwijl dat ze (op een ander tijdstip) wel aanwezig zijn waardoor voor een compleet beeld nadere inventarisaties noodzakelijk zijn.

Hiernaast moet worden opgemerkt dat de 'houdbaarheid' van verspreidingsgegevens aan een maximale periode zijn gebonden. Voor de verspreidingsgegevens van licht beschermde soorten, of het juist ontbreken hiervan, wordt veelal een bruikbaarheidsperiode van circa 5-6 jaar gehanteerd, zoals de meeste gegevens in het quickscanrapport. Voor zwaar beschermde soorten als vleermuizen en vogels geldt een bruikbaarheidsperiode van circa 2-3 jaar. Na deze periode zijn de gegevens verouderd en dient beoordeeld te worden of de gegevens voldoende up-to-date zijn om te gebruiken bij ruimtelijke ingrepen. Voor dit alles geldt wel dat de planlocatie niet drastisch veranderd waardoor nieuwe leefsituaties kunnen zijn ontstaan.

Figuur 1. Ligging onderzoeksgebied.
Bron: Google Earth.

Inzet: nieuwe wegprofiel ten oosten van het huidige wegprofiel.

3. ONDERZOEKSRISULTATEN

In dit hoofdstuk worden kort de bevindingen van het veldbezoek weergegeven. In het volgende hoofdstuk worden de wettelijke consequenties en eventuele aanbevelingen gegeven. Voor verwijzingen naar *tabelgenoteerde soorten* in het kader van de Flora- en faunawet (Ff-wet) zoals in de tekst wordt beschreven, wordt verwezen naar de toelichting in bijlage 3. Ter aanvulling op de onderzoeksresultaten zijn verspreidingsatlassen geraadpleegd voor het kilometerhokken: 240-459 en 241-459.

3.1 Flora

In het plangebied zijn vrij veel soorten aangetroffen. De aanwezige wilde planten zijn alle algemene soorten die kenmerkend zijn voor schrale tot (matig) rijke gronden. Een groot deel is kenmerkend voor heischrale vegetaties, zie tabel 2.

akkermelkdistel	kruipende boterbloem
biggenkruid	moerasvergeet-mij-nietje
boerenwormkruid	paardenbloem spec.
braam spec.	ringelwikke
duizenblad	ronde ooievaarsbek
getrepte witbol	scherpe boterbloem
gewone rolklaver	schijfkamille
gewone wederik	sint Jansk ruid
glanshaver	smalle weegbree
grote brandnetel	straatgras
grote weegbree	veldzuring
heermoes	vlasbekje
kleine klaver	wilgenroosje
koninginnekruid	witte klaver
kropaar	zandraket

Tabel 2: aangetroffen soorten in de kruidlaag.

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde of Rode lijstgenoteerde soorten aangetroffen. Gezien de intensiteit van de inventarisatie zullen er enkele soorten zijn gemist. In de hakhoutstrook kunnen groeiplaatsen aanwezig zijn van brede wespenorchis en in de bermen zijn grasklokje of gewone vogelmelk niet uit te sluiten. Deze soorten zijn echter ondanks gericht zoeken niet aangetroffen. Aan de hand van de opbouw van het plangebied zijn echter geen zwaar beschermde soorten te verwachten.

Verspreidingskaarten van Floron en verspreidingsdatabanken op internet laten één beschermde soort zien binnen het kilometerhok waarin het plangebied gelegen is. Het betreft enkele groeiplaatsen van gewone vogelmelk. In aangrenzende kilometerhokken zijn waarnemingen bekend van beschermde soorten als en brede wespenorchis en grasklokje.

3.2 (Broed)vogels

Het veldbezoek heeft plaatsgevonden middels een eenmalig bezoek in het broedseizoen van de meeste vogelsoorten.

De aanwezige ecotopen op de planlocatie (struwelen, bos en bebouwing) bieden potentiële broedgelegenheden voor soorten uit ecologische vogelgroepen als:

- struiken, struwelen en heggen
- agrarische percelen
- bebouwing en overige groepen

(uit: broedvogels en beheer - H. Sierdsema - SOVON)

Tijdens het veldbezoek zijn in het gebied geen territoriale vogelsoorten aangetroffen.

Het beschermingsregime van de groep vogelsoorten is opgedeeld in 5 categorieën waarbij de nestlocaties leidend zijn. In bijlage 3 is een toelichting op de 5 verschillende categorieën en bijhorende soorten beschreven.

Van soorten uit categorieën 1-4 zijn geen waarnemingen in het plangebied verricht. Het gebied biedt voor soorten uit deze categorie echter ook geen geschikte broedbiotopen.

Er zijn eveneens geen soorten uit categorie 5 aangetroffen in relatie tot de planlocatie. Voor enkele soorten uit deze groep kan het plangebied een broedbiotoop vormen wat echter tijdens het bezoek niet is vastgesteld. Hierbij kan gedacht worden aan broedlocaties in de aanwezige bomen van ekster of zwarte kraai. Van deze soorten waren tijdens het onderzoek geen nestlocaties aanwezig.

Het plangebied is in potentie geschikt broedbiotoop voor enkele Rode Lijstgenoteerde soorten. Met name soorten als veldleeuwerik (GE) en gele kwikstaart (GE) kunnen in de bermen en perceelsranden een broedlocatie vinden.

GE	<i>Gevoelige soorten</i>
	Soorten die stabiel of toegenomen zijn en zeer zeldzaam zijn en soorten die sterk tot zeer sterk zijn afgenomen en algemeen zijn.

Literatuur

De atlas van Nederlandse broedvogels laat in het kilometerhok waarbinnen het plangebied ligt een groot aantal algemene broedvogels zien. Hierbij zijn ook enkele categorie 1-4 soorten als huismus, sperwer, kerkuil en buizerd.

3.3 Herpetofauna en vissen

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen verricht van soorten uit deze groepen. Voor beschermde amfibieën, reptielen en vissen ontbreekt het aan geschikt voortplantingshabitat binnen de begrenzing van het plangebied doordat de aanwezige sloten niet watervoerend waren.

De verspreidingskaarten van RAVON (*Reptielen, Amfibieën en Vissenonderzoek Nederland*) laten enkele beschermde soorten amfibieën en reptielen in het kilometerhok, en direct aangrenzende hokken, zien waarbinnen het plangebied gelegen is. Het betreft licht beschermde soorten als kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker en bastaardkikker en zwaar beschermde soorten als kamsalamander (2003-2012) en poelkikker (2003-2012).

3.4 Zoogdieren

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen of uitwerpselen van grondgebonden zoogdieren aangetroffen.

De planlocatie, en de directe zone hier omheen, biedt enkele algemene zoogdiersoorten een potentieel geschikt leefgebied. Hierbij moet met name gedacht worden aan soorten als: ware muizen, (algemene) spitsmuizen, egel, konijn en algemene marterachtigen.

Door het nagenoeg ontbreken van opgaande beplanting en struweel vormt het gebied nauwelijks geschikt leefgebied voor zwaarder beschermde soorten als steenmarter of eekhoorn. Van beide soorten zijn dan ook geen verblijfplaatsen binnen het plangebied aanwezig. Sporadisch foeragerende of langstreckende individuen kunnen niet worden uitgesloten.

De zoogdieratlas.nl bezit enkele meldingen van zwaar beschermde soorten: steenmarter en eekhoorn. Overige zwaar beschermde grondgebonden soorten zijn niet bekend binnen het kilometerhok waarbinnen het plangebied zich bevindt.

Vleermuizen

In het gebied is geen lijnvormige beplanting aanwezig die door vleermuizen kan fungeren als vlieggeleiding of foerageergebied. Eveneens zijn geen voor vleermuizen geschikte holten (voldoende diep ingerotte holten, loszittende bast en dergelijke) aangetroffen in de overstaanders van zomereik en zwarte els.

Verspreidingsatlassen van vleermuizen laten aanwezigheid van verschillende soorten in het kilometerhok zien: baardvleermuis, Brandts vleermuis, gewone dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis, bruine grootoorvleermuis en rosse vleermuis.

3.5 Ongewervelden

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen beschermde soorten uit deze groep aangetroffen. Het plangebied is niet geschikt voor beschermde of Rode Lijstgenoteerde insectensoorten.

Binnen de planlocatie liggen geen ecotopen die beschermde ongewervelden een goede leefomgeving bieden. Het voorkomen van beschermde ongewervelden, als libellen, vliegend hert, gestreepte waterroofkever, platte schijfhoren en dergelijke, is derhalve uitgesloten.

4. TOETSING FLORA- EN FAUNAWET

4.1 Algemeen

Sinds het in werking treden van de AMvB artikel 75, 26 feb. 2005, is de beschermde status van dieren en planten opgedeeld in 3 tabellen, zie kader.

Soorten die vermeld staan op Tabel 1 zijn vrijgesteld van ontheffing indien de werkzaamheden aan te merken zijn als Ruimtelijke Ontwikkelingen. Tabel 2 en 3 soorten zijn zwaarder beschermd en hiervoor is nader onderzoek of toetsing noodzakelijk.

Voor vogels geldt dat alle inheemse soorten beschermd zijn. Verstoring of verontrusting van broedende vogels is niet toegestaan. Daarnaast zijn er enkele soorten die jaarrond gebruik maken van dezelfde broedlocaties of die afhankelijk zijn van specifieke locaties; deze locaties zijn jaarrond beschermd.

De groep vogels wordt niet specifiek aangegeven in de tabelverdeling. Voor deze groep is slechts ontheffing mogelijk voor belangen die betrekking hebben op bescherming van flora en fauna, veiligheid voor het vliegverkeer of volksgezondheid.

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn opgenomen in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. In Nederland is de soortbescherming verankert in de Flora- en faunawet en zijn de soorten uit bijlage IV van de Habitatrichtlijn opgenomen in tabel 3 van de AMvB artikel 75. Hierdoor zijn alle vleermuissoorten zwaar beschermd.

Zie voor een uitgebreide toelichting van de Flora- en faunawet (Ff-wet) bijlage 3.

Tabelindeling Flora- en faunawet

Tabel 1: Algemene soorten: algemene vrijstelling of ontheffing/lichte toets

Tabel 2: Overige soorten: vrijstelling met gedragscode of ontheffing/lichte toets

Tabel 3: Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB: vrijstelling met gedragscode of ontheffing/uitgebreide toets

4.2 Flora

In het gebied zijn tijdens de quickscan geen beschermde plantensoorten waargenomen. Gezien de gebiedsopbouw zijn geen zwaar beschermde soorten te verwachten. De in het kilometerhok aangetroffen gewone vogelmelk, zoals in verspreidingsatlassen vermeld, kan in de directe omgeving een groeiplaats hebben. Dit geldt ook voor de soorten brede wespenorchis en grasklokje. Deze soorten zijn echter niet binnen de planlocatie vastgesteld maar gezien het biotoop niet geheel uit te sluiten. Deze drie soorten staan vermeld op Tabel-1 Ff-wet waardoor een vrijstelling geldt voor Ruimtelijke Ontwikkelingen en Ingrepen.

Aangezien zwaar beschermde soorten ontbreken, is nader onderzoek of ontheffing niet noodzakelijk.

4.3 (Broed)vogels

Alle te verwachten vogelsoorten zijn beschermd krachtens de Flora- en faunawet en de Vogelrichtlijn. Ontheffing voor deze diergroep is in de meeste gevallen niet mogelijk.

Dit betekent dat het verstoren, verontrusten, doden en anderszins van vogels en nesten niet is toegestaan. Deze overtredingen zijn mogelijk door het uitvoeren van de geplande werkzaamheden. Voor vogels geldt dat deze tijdens de broedperiode het meest gevoelig zijn voor verstoring. De rest van het jaar zijn zij flexibeler en is de kans op nadelige effecten door de werkzaamheden voor de individuen aanzienlijk minder. Hierdoor is het sterk aan te bevelen buiten het broedseizoen te starten met de werkzaamheden waardoor bij aanvang van het broedseizoen het verstoringseffect op vogels minimaal is.

Globaal kan worden gezegd dat de broedperiode, voor de mogelijk aanwezige soorten, ligt tussen 15 maart en 15 juli. Hierbij dient wel te worden op gemerkt dat indien broedende vogels in een andere periode van het jaar worden aangetroffen, hierbij zorgvuldig dient te worden omgegaan zodat verstoring van de broedende vogels wordt voorkomen.

Niet alle vogels maken jaarlijks een nieuw nest om te broeden. Een deel van de soorten gebruikt jaarlijks hetzelfde nest of dezelfde locatie om hun jongen groot te brengen. Ook zijn er soorten die jaarrond gebruik maken van vaste verblijfplaatsen. Voor deze soorten geldt dat de nest- of verblijflocaties jaarrond beschermd zijn en dat inzichtelijk gemaakt moet worden welke gevolgen de werkzaamheden voor deze soorten hebben.

Door het ministerie van LNV is een lijst opgesteld met vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn: 'Aangepaste lijst beschermde vogelnesten' van het ministerie van LNV 2009 - zie ook bijlage 3. De nestlocaties en vaste verblijfplaatsen van de hierin beschreven soorten zijn ook in perioden beschermd als er tijdelijk geen gebruik van de nestlocatie wordt gemaakt. De betreffende soorten zijn verdeeld in 5 categorieën, zie bijlage 3.

Categorie 1-4 soorten

Er zijn geen soorten uit categorie 1-4 aangetroffen. Ook zijn geen nestlocaties van deze soorten in de boomkronen aangetroffen waardoor geen nadere afweging of onderzoek naar soorten uit deze groep noodzakelijk is.

Categorie 5 soorten

Binnen het plangebied zijn mogelijke effecten te verwachten op soorten van categorie 5 waarvan de nestlocatie alleen beschermd is indien ecologische afwegingen dat rechtvaardigen, bijvoorbeeld wanneer er geen alternatieven in de directe omgeving voorhanden zijn. Mogelijke broedvogels van categorie 5 op en direct grenzend aan het plangebied zijn ekster, zwarte kraai ed.

Door het verleggen van het wegprofiel kunnen de aanwezige bomen behouden blijven waardoor geen verdere afweging ten aanzien van deze soorten noodzakelijk is.

Rode Lijstgenoteerde soorten

De mogelijk aanwezige Rode Lijstgenoteerde soorten zijn niet beschermd middels de Flora- en faunawet. De Rode Lijststatus heeft met name een signaleringsfunctie en kan een onderbouwing vormen voor eventuele adviezen en uitwerkingen van plannen.

Doordat het verleggen van het wegprofiel eveneens zal resulteren in het wederom ontstaan van bermen en perceelsranden, zal na herinrichting het gebied in potentie geschikt blijven als broedgebied voor deze soorten. Hierdoor is geen nader onderzoek of afweging voor soorten noodzakelijk.

Voor vogels is geen nader onderzoek noodzakelijk.

4.4 Herpetofauna en vissen

Zwaar beschermde amfibieën, reptielen en vissen ontbreken op de planlocatie.

Doordat zwaar beschermde soorten niet aanwezig zijn, is geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk.

Voor Herpetofauna en vissen zijn geen nadere onderzoeken of ontheffing noodzakelijk voor het uitvoeren van de geplande werkzaamheden.

4.5 Zoogdieren

Tijdens het onderzoek zijn geen sporen aangetroffen van grondgebonden zoogdieren. Gezien de opbouw van het plangebied kunnen diverse soorten worden aangetroffen als: ware muizen, spitsmuizen, egel, konijn, mol, algemene marterachtigen enz. Deze mogelijk aanwezige soorten staan vermeld op Tabel-1 Ff-wet waardoor een vrijstelling geldt voor Ruimtelijke Ontwikkelingen en Ingrepen en geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk is.

Gezien de opbouw en ligging van het plangebied kunnen foeragerende soorten als steenmarter en eekhoorn binnen het plangebied worden aangetroffen. Doordat van beide soorten een verblijfplaats onderbreekt en voldoende geschikt foerageergebied direct rondom het plangebied behouden blijft, is voor deze soorten geen nader onderzoek noodzakelijk.

Voor grondgebonden zoogdieren zijn geen nadere onderzoeken of ontheffing noodzakelijk.

Vleermuizen

Het plangebied kan niet worden aangemerkt als essentieel foerageergebied of vliegroute. Doordat eveneens geschikte verblijfplaatsen in bomen en gebouwen ontbreken, zijn voor deze groep geen nadere onderzoeken of afwegingen noodzakelijk.

4.6 Ongewervelden

Het gebied is niet geschikt als voortplantings- en leefgebied voor beschermde en Rode lijstgenoteerde vlinders, libellen en overige insecten. Beschermde soorten zijn niet te verwachten aangezien de soorten van deze groepen veelal erg kritisch zijn op het biotoop.

4.7 Consequenties tijdens de sloopactiviteiten en de zorgplicht

Het verdient aanbeveling om sloopmateriaal en eventuele zandhopen slechts korte tijd op te slaan. Hierdoor wordt voorkomen dat er nieuwe situaties ontstaan voor dieren en planten om zich vestigen waardoor nieuwe afwegingen noodzakelijk kunnen zijn. Voor alle dier- en plantsoorten, wel of niet beschermd, geldt de algehele zorgplicht, zie kader in bijlage 3.

5. CONCLUSIE

Op de planlocatie is een natuuronderzoek uitgevoerd in de vorm van een quickscan. Aan de hand van de hierdoor verkregen gegevens, aangevuld met literatuuronderzoek, is een goed beeld ontstaan van de waarde van de planlocatie voor beschermde dier- en plantsoorten.

De voorgenomen ontwikkeling betreft het verleggen en verharderen van een gedeelte van de Rietmolenseweg. Er worden geen houtopstanden geroid.

Er zijn tijdens het onderzoek geen zwaar beschermde soorten in het plangebied aangetroffen. Eveneens zijn geen vaste verblijfplaatsen van zwaar beschermde soorten aangetroffen of te verwachten. Hierdoor is nader onderzoek naar flora en fauna niet noodzakelijk waardoor het uitvoeren van de werkzaamheden niet in strijd is met de Flora- en faunawet.

Natuurbeschermingswet

In het kader van Natura2000 en de EHS is geen nadere toetsing noodzakelijk.

Flora- en faunawet

Van alle soortgroepen zijn voldoende verspreidingsgegevens voorhanden waardoor geen nader onderzoek noodzakelijk is.

Samenvatting

Onderzoek naar beschermde dier- of plantsoorten is niet noodzakelijk waardoor de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder verdere toetsing aan de Flora- en faunawet.

Ter voorkoming van verstoring van broedende vogels dienen de werkzaamheden wel buiten het broedseizoen te worden gestart of zal moeten worden gewaarborgd dat geen broedende vogels op de planlocatie of directe omgeving worden verstoord.

LITERATUUR

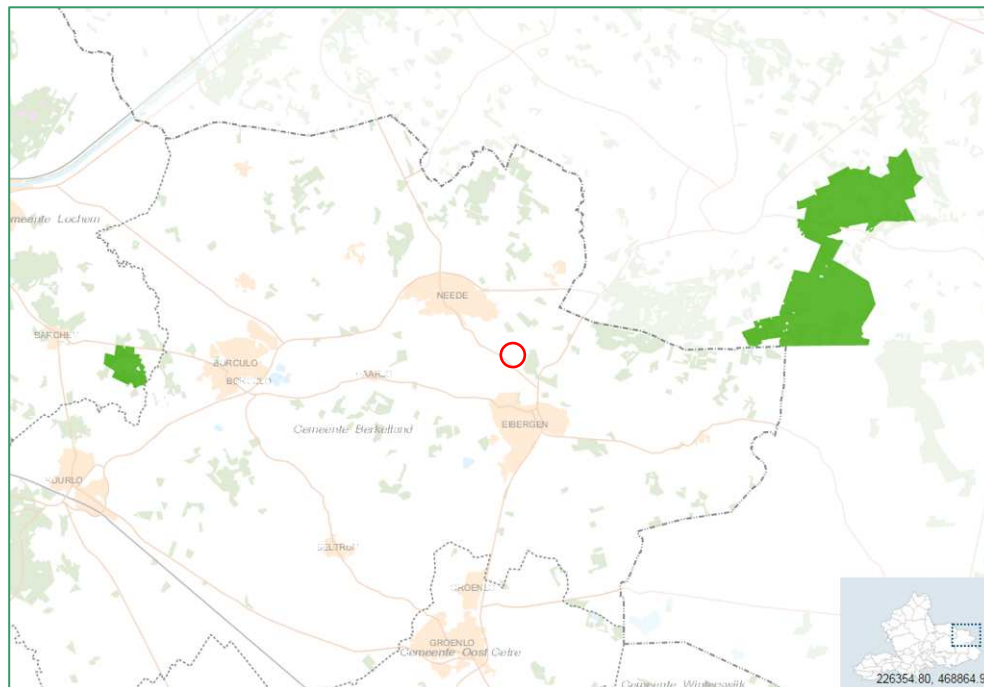
- www.natuurloket.nl
- www.minlnv.nl
- www.gelderland.nl
- www.zoogdieratlas.nl
- www.ravon.nl
- www.floron.nl

- H. Limpens et al. 1997; Atlas van de Nederlandse Vleermuizen - Onderzoek naar verspreiding en ecologie; KNNV-uitgeverij.
- Drs. E.J. Weeda et al. 2003; Nederlandse Ecologische Flora - Wilde planten en hun relaties. KNNV-uitgeverij.
- Sierdsema H. 1995. Broedvogels en beheer. Het gebruik van broedvogelgegevens in het beheer van bos- en natuurterreinen. SBB-rapport 1995-1, SOVON-onderzoeksrapport 1995/04. SBB/SOVON, Driebergen/Beek-Ubbergen.

BIJLAGEN

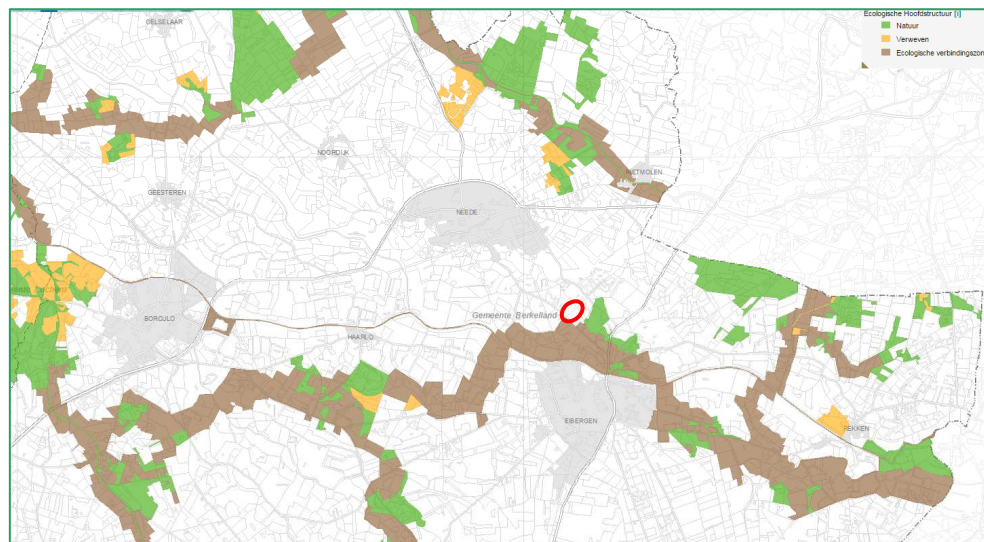
- Bijlage 1: Ligging Natura2000 en EHS
- Bijlage 2: Impressie plangebied
- Bijlage 3: Toelichting Flora- en faunawet

BIJLAGE 1: LIGGING NATURA2000 EN EHS

Figuur 2: ligging Natura2000 gebieden ten opzichte van het plangebied. Ten oosten van het gebied ligt Habitatrichtlijngebied Buurserzand & Haaksbergerveen en in het westen ligt het Stelkampsveld (groene arcering). Beide gebieden liggen op respectievelijk 11 en 6 kilometer afstand van de onderzoekslocatie. De rode cirkel betreft de ligging van de onderzoekslocatie. Bron: provincie Gelderland.

Figuur 3: ligging verbindingzones ten opzichte van het plangebied. De rode cirkel betreft de ligging van de onderzoekslocatie. Bron: provincie Gelderland.

BIJLAGE 2: IMPRESSIE PLANGEBIED

Foto 1: Kavelgrenzen tussen beweide Engels raaigrasweide en weide met voornamelijk witbol.

Foto 2: Oostelijke berm waarnaast het nieuwe profiel van de weg zal worden aangelegd.

Foto 3: Westelijke berm met enkele overstaanders van zomereik en zwarte els.

Foto 4: Westelijke berm met uitlopend hakhout.

BIJLAGE 3: TOELICHTING FLORA- EN FAUNAWET

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet is de soortgerichte implementatie van de Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn. Daarbij worden in deze wet de bepalingen samengevoegd die voorheen in verschillende wetten waren gebundeld: Vogelwet 1936, Jachtwet, Natuurbeschermingswet (hoofdstuk V: soortenbescherming), Nuttige Dierenwet 1914 en Wet Bedreigde uitheemse dier- en plantsoorten.

De Flora- en faunawet is in beginsel gericht op de bescherming van flora en fauna op soortniveau. Activiteiten waarbij schade wordt gedaan aan beschermde dieren of planten zijn verboden, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het "nee, tenzij"-principe). Het is dan ook altijd zaak om, waar mogelijk, activiteiten uit te voeren zonder schade aan beschermde dieren en planten aan te brengen. De wet erkent de intrinsieke waarde van in het wild levende dieren. In de wet is dan ook een zorgplicht opgenomen: iedereen moet voldoende zorg in acht nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving, *Artikel 2 Flora- en faunawet*.

Naast de aandacht voor beschermde soorten geldt voor alle in het wild levende dieren en planten artikel 2 van de Flora- en faunawet.

Artikel 2

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Voor de in deze rapportage gemaakte toetsing zijn met name de verbodsbepalingen artikel 8 t/m 12 van toepassing.

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, hopen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Op 23 februari 2005 is de "AmvB art. 75" van de Flora- en faunawet in werking getreden. In dit besluit is een vrijstelling voor specifieke activiteiten en soorten geregeld. Tevens introduceert de AmvB de gedragscode. De AmvB verdeelt alle beschermde soorten (met uitzondering van vogels) in drie groepen - Tabellen. Voor vogelsoorten geldt een andere regeling.

Beschermde soorten	Zonder gedragscode	Met gedragscode
Licht beschermde soorten - Tabel 1	<i>Algemene vrijstelling</i>	<i>Algemene vrijstelling</i>
Overige beschermde soorten - Tabel 2	<i>'Lichte' toetsing</i>	<i>Vrijstelling</i>
Streng beschermde soorten - Tabel 3	<i>Uitgebreide toetsing</i>	<i>Uitgebreide toetsing</i>

Tabel: toetsingscriteria voor ontheffing bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Tabel 1

Voor soorten die zijn opgenomen in Tabel 1 geldt een algehele vrijstelling wanneer de werkzaamheden vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud, ook in landbouw en bosbouw;
- bestendig gebruik;
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Voor deze soorten geldt de lichtste vorm van bescherming. Als deze soorten op de locatie voorkomen, en het werk valt onder de werkzaamheden zoals hierboven beschreven, dan geldt daarvoor een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Als geen sprake is van werkzaamheden zoals beschreven, dient een ontheffing te worden aangevraagd. De aanvraag wordt dan onderworpen aan de lichte toets. Toetsingscriteria daarbij zijn of de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is, en of de activiteit een redelijk doel dient. Uiteraard geldt in alle gevallen de algemene zorgplicht; Artikel 2.

Tabel 2

Deze soorten krijgen een zwaardere bescherming. Er geldt alleen een vrijstelling als sprake is van werkzaamheden zoals beschreven bij Tabel 1 én indien wordt gehandeld volgens een gedragscode die is goedgekeurd door de Minister van LNV.

Valt het werk niet onder de werkzaamheden zoals beschreven bij Tabel 1, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets. Hierbij moet aangetoond worden dat de werkzaamheden er niet toe mogen leiden dat het voortbestaan van de soorten in gevaar wordt gebracht. Er mag geen afbreuk gedaan worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. De populatie in het gebied mag geen gevaar lopen uit te sterven. Hiervoor moeten maatregelen getroffen worden, die opgenomen worden in een ecologisch werkprotocol. Ook hier geldt de algemene zorgplicht.

Tabel 3

De soorten uit Tabel 3 zijn de zwaarst beschermde soorten. Ook wanneer werkzaamheden vallen onder een van de bij Tabel 1 genoemde categorieën, geldt niet zonder meer een vrijstelling. Enkel bij bestendig beheer en onderhoud is een vrijstelling mogelijk wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Werkzaamheden die in een van de andere categorieën vallen en welke negatieve effecten op beschermde soorten (kunnen) hebben, zijn ontheffingsplichtig. Voor het verstrekken van een ontheffing wordt deze onderworpen aan een zware toets wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit is;
- de geplande activiteit geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- er sprake is van een in of bij de wet genoemd belang.

Bij soorten van Bijlage IV van de Habitatrictlijn moet tevens sprake zijn van een door de Habitatrictlijn erkend belang:

- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
- bescherming van flora en fauna;
- openbare veiligheid.

Wanneer soorten uit tabel 3 voorkomen in een gebied dienen er maatregelen getroffen te worden om behoud van de lokale populatie, bescherming van individuen en de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Hiervoor dienen mitigerende en mogelijk compenserende maatregelen getroffen te worden. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Indien vaste verblijfplaatsen worden beschadigd of weggehaald of behoud van de lokale populatie dan wel bescherming van de aanwezige individuen niet voldoende kan worden gegarandeerd, dienen compenserende maatregelen te worden uitgevoerd én dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen. Voor deze soorten geldt echter dat alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang genoemd in de Habitatrictlijn of Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantsoorten.

Vogels

Met ingang van 26 augustus 2009 heeft het Ministerie van LNV een nieuw beleid ten aanzien van broedvogels ingezet. Verblijfplaatsen van broedvogels zijn door de Flora- en faunawet beschermd. Tijdens werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn

jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. Deze groep is opgedeeld in enkele categorieën waarop de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet jaarrond van kracht zijn:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Het betreft de vogelsoorten:

● Boomvalk	(Falco subbuteo)
● Buizerd	(Buteo buteo)
● Gierzwaluw	(Apus apus)
● Grote gele kwikstaart	(Motacilla cinerea)
● Havik	(Accipiter gentilis)
● Huismus	(Passer domesticus)
● Kerkuil	(Tyto alba)
● Oehoe	(Bubo bubo)
● Ooievaar	(Ciconia ciconia)
● Ransuil	(Asio otus)
● Roek	(Corvus frugilegus)
● Slechtvalk	(Falco peregrinus)
● Sperwer	(Accipiter nisus)
● Steenuil	(Athene noctua)
● Wespandief	(Pernis apivorus)
● Zwarte wouw	(Milvus migrans).

Er zijn ook vogelnesten die worden aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet strikt beschermd.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Wanneer een jaarrond beschermd nest wordt aangetroffen, dan dient altijd een omgevingscheck uitgevoerd te worden. Een deskundige dient te onderzoeken of er voor de soort in de omgeving voldoende plekken en materiaal aanwezig zijn om zelf een vervangende locatie te vinden en een vervangend nest te maken. Indien dit niet mogelijk is, dient een vervangende nestlocatie aangeboden te worden. Wanneer dit ook niet mogelijk blijkt, dient een ontheffing aangevraagd te worden. Ontheffing kan alleen verkregen worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Wettelijke belangen zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

Gedragscode

Werken volgens een gedragscode kan (soms) een vrijstelling voor soorten van Tabel 2 en Tabel 3 geven. Voorwaarde is wel dat gewerkt dient te worden volgens een door de minister vastgestelde gedragscode. Hierbij is het van belang dat de gedragscode op de juiste wijze is geïmplementeerd in de organisatie of in het totaalplan van de werkzaamheden.

Voor meer informatie over de toepassing van de Flora- en faunawet in relatie tot gedragscodes: zie de brochure van het ministerie van LNV: "Buiten aan het werk".